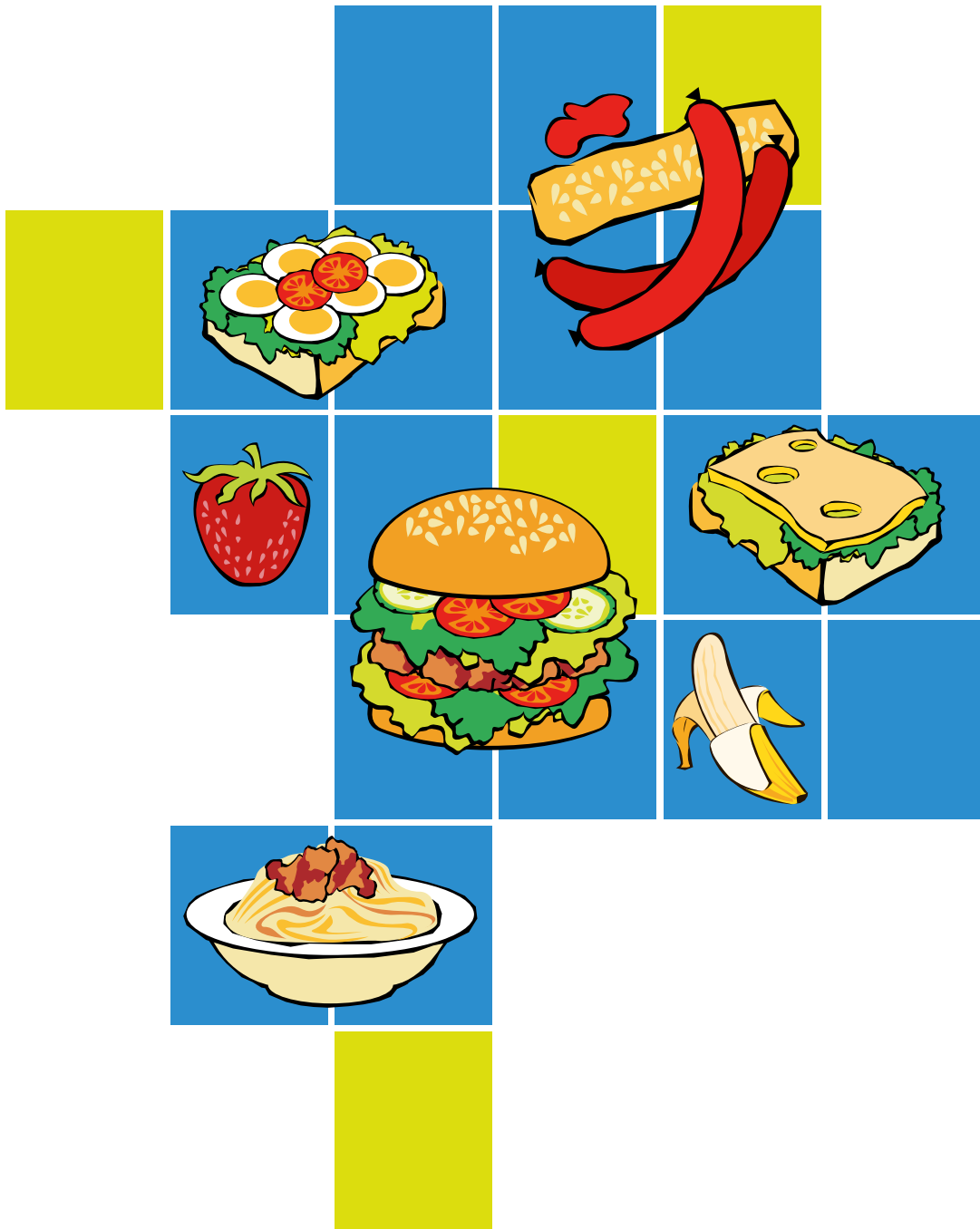

Specialpædagogisk Aftale

FlexiView

Mikro Værkstedet

Brugervejledning til FlexiView

Version 2

Handitek
Ågatan 1
795 31 Rättvik
Sverige

Indholdsfortegnelse

Introduktion	3
Udstyr	3
Installation	4
FlexiForum	4
Kom i gang med FlexiView	5
Lav overlæg til FlexiView.....	7
Diasshow i FlexiView	20
Indspille diasshow fra Flexiboard	20
Definér diasshow via hjælpertilstand.....	21
<i>Vis billeder i en mappe</i>	<i>21</i>
<i>Indsæt diasshow manuelt.....</i>	<i>23</i>
Dialogbokserne "Definér billede" og "Kommando til Flexi-program"	27
Afspille diasshow	30
Brug FlexiView som musikafspiller	31
At bruge brugerfiler	33
Ny brugerfil	33
Åbn brugerfil	33
Luk brugerfil.....	33
Gem som genvej på Windows skrivebord	34
Indstillinger	35
Skærbillede	35
Talesyntese	36
Gem.....	36
Standardindstilling	36
Den foretrukne billedbase	37
Om billedbaser	38
Hvad er en billedbase?.....	38
Hvorfor er det en god idé at bruge billedbaser?	38
Hvordan laver man sine egne billeddatabaser?	38
Problem	39
<i>Hvorfor kommer der nogen gange bogstaver, når man skal skrive med billeder?</i>	<i>39</i>

Introduktion

FlexiView er et billedfremvisningsprogram der viser ét billede ad gangen. Til hvert billede kan man koble syntetisk tale eller indspillet lyd. Det er også muligt at vise bogstaver, ord og sætninger samt afspille videosekvenser.

FlexiView kan bruges til "**trykke-ske**"-øvelser og til at vise diasshow. Det kan også bruges til at kommunikere med.

FlexiView er direkte tilpasset til styrepladen Flexiboard. Det er nemt at lave overlæg til FlexiView i programmet Flexiloader. *I denne vejledning vises, hvordan man laver overlæg i **Flexiloader 4**, men Flexiloader 3 kan også bruges. Hér kan man dog ikke følge instruktionerne præcist.*

FlexiView har to principper for billedfremvisning:

- Direkte fremvisning, dvs. man trykker på en knap på Flexiboard, og hertil hørende billede/videosekvens vises i FlexiView.
- Diasshow, hvor man i forvejen definerer hvilke billeder, video etc., der skal vises og i hvilken rækkefølge. Alternativt kan man vælge en hel mappe med billeder, og fra denne vise billeder, video etc. i alfabetisk rækkefølge. Hér kan man bladre sig frem i diasshowet ved at trykke på en **Skift side-knap**.

Billederne i diasshowet kan lægges ind på computeren på to måder. Enten ved at udfylde en liste eller vælge en billedmappe via **hjælperstilstand**, eller ved at trykke på de ønskede billeder på Flexiboard og "indspille" diasshowet. Den sidstnævnte måde er simpel, men begrænset, og er derfor frem for alt brugbar for brugerne.

FlexiView kan indstilles på mange måder for at passe til brugerens behov, fx billedstørrelse, baggrundsfarve og hvilke knapper, der skal være synlige på skærmen.

FlexiView kan vise og afspille de almindeligste formater af billeder, lyd og video. Det er fx muligt at spille MP3, WMA og cd-spor samt at vise video af typen MPG og WMV mfl.

FlexiView kan altså bruges som **musikafspiller**. Man kan lave overlæg til Flexiboard med billeder eller tekst, der symboliserer musikken. Når man trykker på et billede/en tekst afspilles musikken, og billedet/teksten vises på skærmen.

Overlæg lavet til FlexiView fungerer fint i FlexiWord og omvendt. Dog kan FlexiWord ikke afspille videosekvenser og musik-cd'er. Desuden virker knapper med funktioner specielt for FlexiView ikke i FlexiWord.

Udstyr

FlexiView kan køres på pc'er med Windows 98/2000/XP installeret. Der bør være mindst 30 MB ledigt diskplads samt lydkort og højttalere.

For at kunne bruge syntetisk tale skal en SAPI- kompatibel talesyntese være installeret (fx Infovox 230, 330 eller Nana).

Et Flexiboard bør være tilsluttet computeren. For at lave overlæg til FlexiView skal Flexiloader være installeret på computeren.

Installation

Ved installationen installeres FlexiView, Bildbaskontoret samt demobilledbaser. (Bildbaskontoret bruges til at lave egne billeddatabaser og beskrives i en separat brugervejledning).

Sammen med installations- cd'en leveres enten en **installationsdiskette** eller en **kodenøgle**. (Kodenøglen sidder på cd-coverets bagside).

Installation af FlexiView:

1. Indsæt installations-cd'en i cd-rom-drevet. Installationsprogrammet starter automatisk. (Hvis hovedmenuen ikke vises: Åbn *Start*-menuen, Vælg **Kør...** og **Gennemse**. I vinduet der fremkommer, kan du se computerens forskellige drev. Vælg det drev, der svarer til din cd-rom. Derefter klikker du på **Install.exe** og på **OK**).
2. Hvis du har en installationsdiskette: Indsæt installationsdisketten i diskettedrevet og klik på OK.
3. Hvis du har en kodenøgle: Klik på OK. Vinduet "Installationsdisketten mangler!" kommer frem. Klik på knappen "Kodenøgle" og skriv dit navn, firma/institution samt kodenøglen i den dialogboks, der kommer frem. Disse oplysninger findes på et klistermærke på cd'ens cover. *OBS! Det er meget vigtigt, at du skriver nøjagtigt, som der står på etiketten*. Klik på OK.
4. Installationen starter. Demo billedbaserne installeres kun, hvis de rigtige billedbaser ikke findes på computeren i forvejen.
5. Husk at fjerne cd'en og evt. disketten, når installationen er klar.

FlexiForum

Mere information om Flexiboard og Flexi-programmerne findes på FlexiForum;
www.handitek.se/flexi.

Kom i gang med FlexiView

Nedenfor beskrives, hvordan du kan teste funktionaliteten i FlexiView.

NB! Demo billedbaserne skal være installeret på computeren.

1. Kontrollér at Flexiboard er tilsluttet computeren
2. Tag **standardoverlæg no. 114** frem (leveres sammen med Flexiboard)
3. Start FlexiView
4. Læg **standardoverlæg no. 114** på Flexiboarden
5. Tryk på et Pictogramsymbol (hvidt motiv med sort baggrund) på Flexiboarden. Billedet vises på skærmen, og hvis talesyntese er installeret, læses billedteksten op
6. Tryk på fotoet af babyen. Billedet vises på skærmen, og hvis computeren har lydkort, afspilles en indspillet sætning

Lav et diasshow

1. Opret et nyt diasshow ved at trykke på indspilningsknappen nederst til venstre på billedskærmen. Bemærk at baggrundsfarven ændres. Det betyder, at FlexiView er indspilnings klar.
2. Indspil et diasshow ved at trykke på nogle af billederne fra overlægget.
3. Afslut indspilningen ved at trykke på valgfri funktionstast på tastaturet, fx <F1>. Diasshowet gemmes og kobles til den valgte funktionstast. Baggrundsfarven bliver normal igen.
4. Tryk på den funktionstast, du har valgt, fx <F1> for at starte diasshowet. Tryk på **Skift side**-knappen nederst midt på skærbilledet eller tryk på <Enter> for at skifte til næste billede.

Billeder og lyd kan kombineres, som man ønsker i FlexiView.

Billeder fra billedbaser (Pictogram, PCS, ICA etc.) eller almindelige billeder kan kombineres med enten talesyntese eller indspillede lyde.

Talesyntesen kan oplæse billedteksten, et andet ord eller en hel sætning. Indspillede lyde kan være et ord eller flere ord, men også andre lyde (fx hundegøen eller fuglesang).

Hvis Pictogram lyde er installeret (indspillet tale til hvert Pictogramsymbol), kan disse kobles til billederne.

Diasshow kan laves på to måder, enten på den lette måde, som er beskrevet ovenfor ("indspilning") eller via **hjælpertilstand** ("definer diasshow"). Den sidste måde er bedst egnet for personale/pårørende.

Fælles for begge måder er, at man kan lave maksimalt 12 diasshows (<F1> - <F12>) for hver bruger.

For at "indspilningen" skal være så let som muligt, har den begrænset funktionalitet. Bl.a. kan man kun indsætte billeder, der allerede er defineret på et Flexiboard overlæg. Man kan ikke

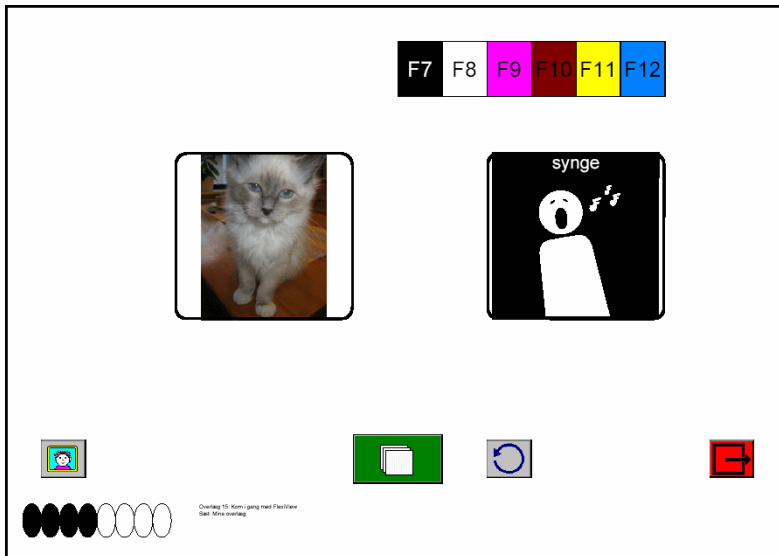
give diasshowet et navn, og efterfølgende kan der ikke redigeres i det. Hvis man ønsker at ændre noget, er man nødt til at indspille det forfra.

Når man definerer diasshow via **hjælpertilstand**, kan man give dem passende navne og efterfølgende redigere i dem. Man kan vælge alle billeder, lyde etc., som ligger på computeren - man behøver ikke have dem på et overlæg. Man kan også vælge at vise de billeder, video etc., der ligger i en bestemt mappe, fx på en diskette.

Lav overlæg til FlexiView

I dette afsnit kan du se trin for trin, hvordan du laver overlæg til FlexiView i Flexiloader4. **Hvis du aldrig har brugt Flexiloader før, bør du først læse afsnittet *Kom i gang med Flexiloader* i Flexiboard-vejledningen.**

Det færdige overlæg vil se sådan ud:

Når man trykker på billedet til venstre, afspilles en videosekvens med katten *Tess*.

Når man trykker på Pictogramsymbolet til højre, vises billedet med børnene *Sara & Maja*, og sangen "Var bor du lilla råtta" afspilles.

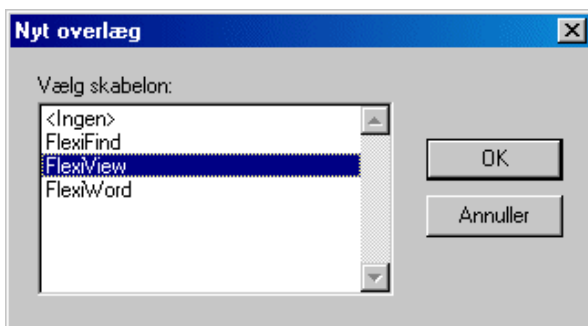
Billederne på overlægget vil ikke blive vist i FlexiView.

De øvrige knapper indgår i FlexiView-skabelonen (se nedenfor) og bruges ikke i dette overlæg.

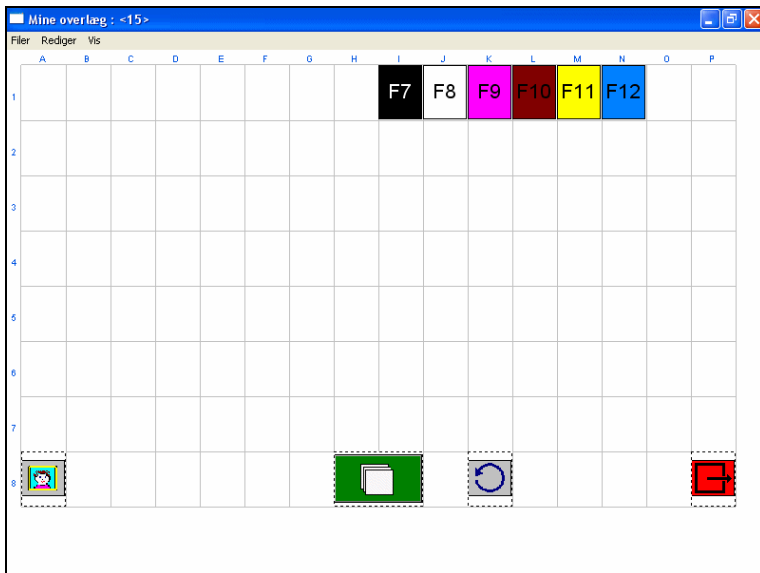
1. Start Flexiloader 4

2. Åbn et nyt overlæg med FlexiView-skabelon

Dobbeltklik på et ledigt overlæg i listen til højre fx nummer 15. Dialogboksen "Nyt overlæg" åbnes:

Markér skabelonen "FlexiView" og klik på OK. Det nye overlæg åbnes med FlexiView-skabelonens indhold:

På FlexiView- skabelonen findes et antal færdige knapper. Dem kan du ændre, flytte eller slette, som du har lyst. I dette eksempel lader vi dog knapperne blive, hvor de er.

Til knapperne **F7-F12** på FlexiView-skabelonen kan man "koble" diasshows i FlexiView. (Man kan også koble diasshows til F1-F6, men disse er ikke med på skabelonen for at minimere antallet af knapper.) Knapperne bruges både, når diasshows gemmes og startes.

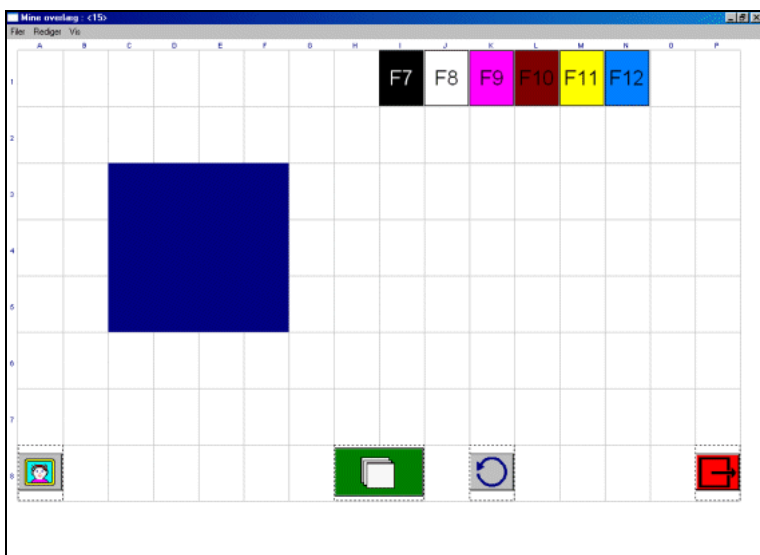
Indspilnings-knappen nederst til venstre bruges til at starte indspilning af et diasshow fra Flexiboard. Hvordan man indspiller et diasshow, beskrives udførligt i næste afsnit, *Diasshow i FlexiView* på side 20.

Skift side-knappen i midten nederst bruges til at bladre mellem de forskellige billeder i et diasshow i FlexiView.

Afslut-knappen nederst til højre bruges til at afslutte FlexiView.

3. Markér felter for den første knap

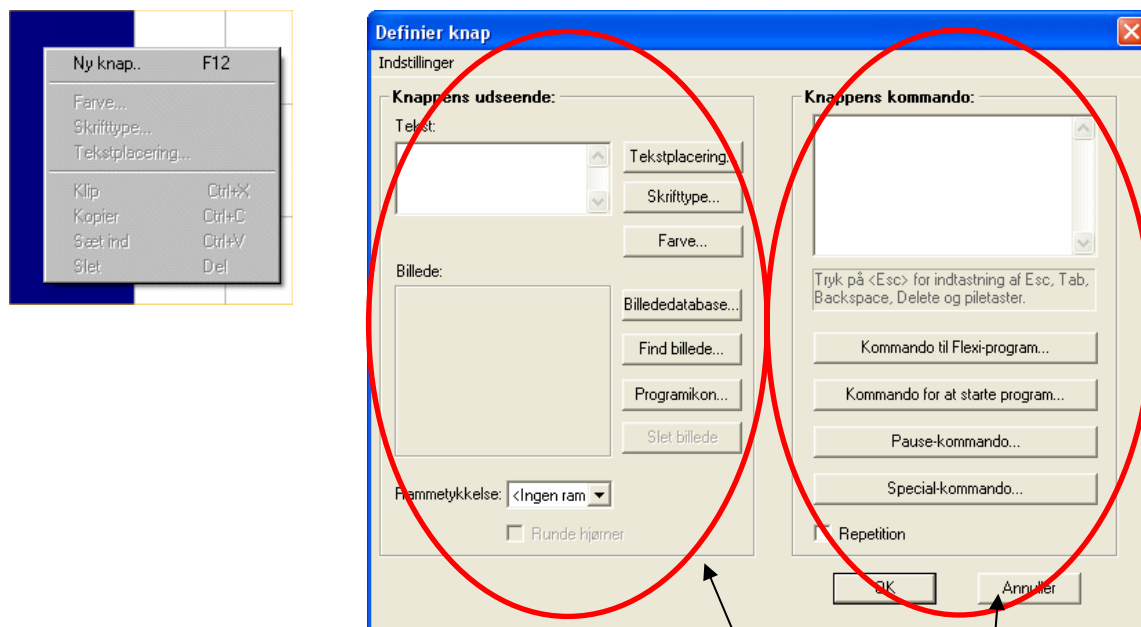
Klik på de felter, som den første knap skal bestå af, se nedenfor. De vil da blive markeret med en anden farve. Hvis du ved et uheld kommer til at markere et forkert felt - klik på det igen, så forsvinder markeringen.

Knappen kan også markeres ved at først klikke på det felt, der skal sidde i knappens **øvre venstre hjørne**, holde **<Shift> ned** samtidigt som man klikker på det felt, der skal sidde i knappens **nedre højre hjørne**.

4. "Åbn" den første knap for definition

Placér musemarkøren på et af de markerede felter og klik med højre museknap. Vælg **Ny knap** i den menu, der kommer frem. Dialogboksen "Definer knap" åbnes.

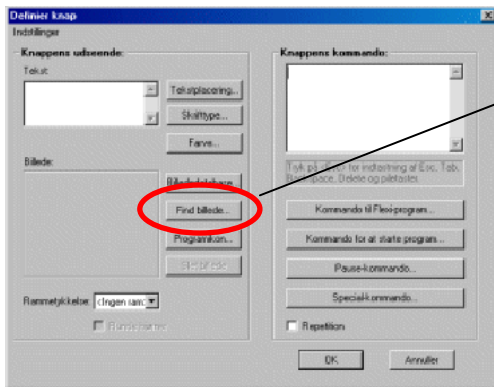

I denne dialogboks kan man definere både knappens **udseende** og dens **kommando** (med udseende menes det, som ses på papiroverlægget og med kommando menes det som sker, når man trykker på knappen på overlægget). Det, der vedrører udseendet ses til venstre, og det, der vedrører kommandoer ses til højre.

5. Udfyld layout-egenskaber for den første knap

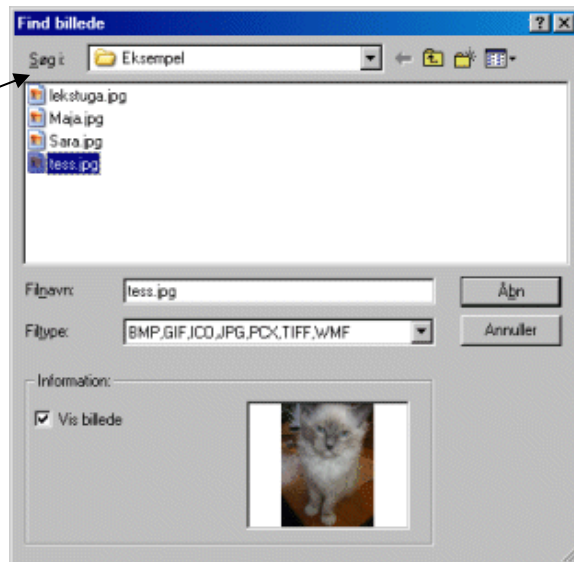
Som layout kan man definere en tekst og/ eller et billede. Man kan vælge ramme, samt farve på tekst, ramme og baggrund.

I dette eksempel skal billedet *tess.jpg* og en tyk ramme med runde hjørner, udskrives på overlægget. Klik på knappen **Find billede**. Dialogboksen til højre åbnes:

Find mappen **c:\FlexiView\Eksempel**. (eller den mappe, hvor FlexiView er installeret).

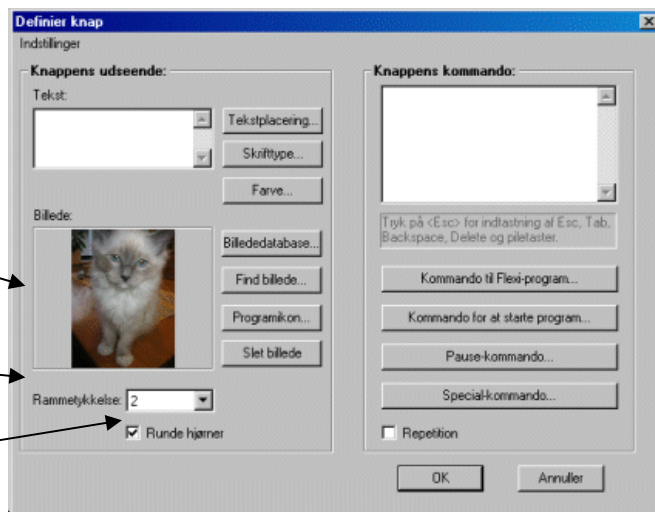
Vælg billedet **tess.jpg**. Klik på **Åbn**.

Billedet **tess.jpg** er nu valgt som layout for knappen.

Vælg **ramme** ved at vælge rammetykkelse, fx 2. Jo højere tal, jo tykkere ramme.

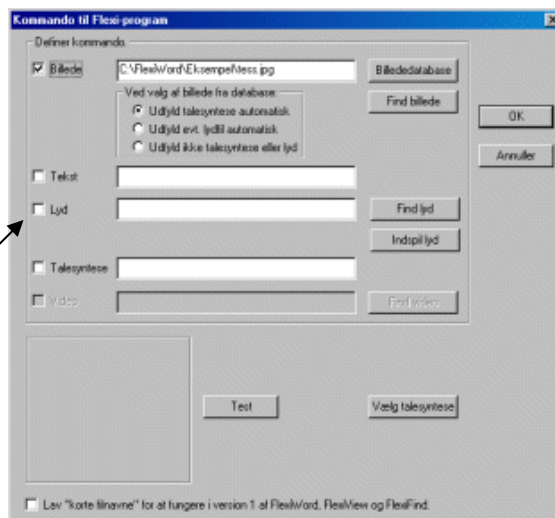
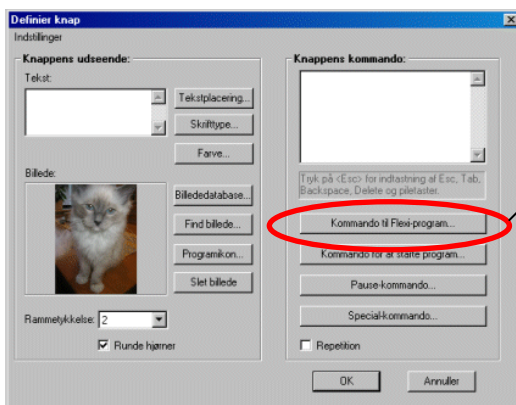
Klik på "Runde hjørner" for at få runde hjørner på rammen.

6. Definér kommando for den første knap

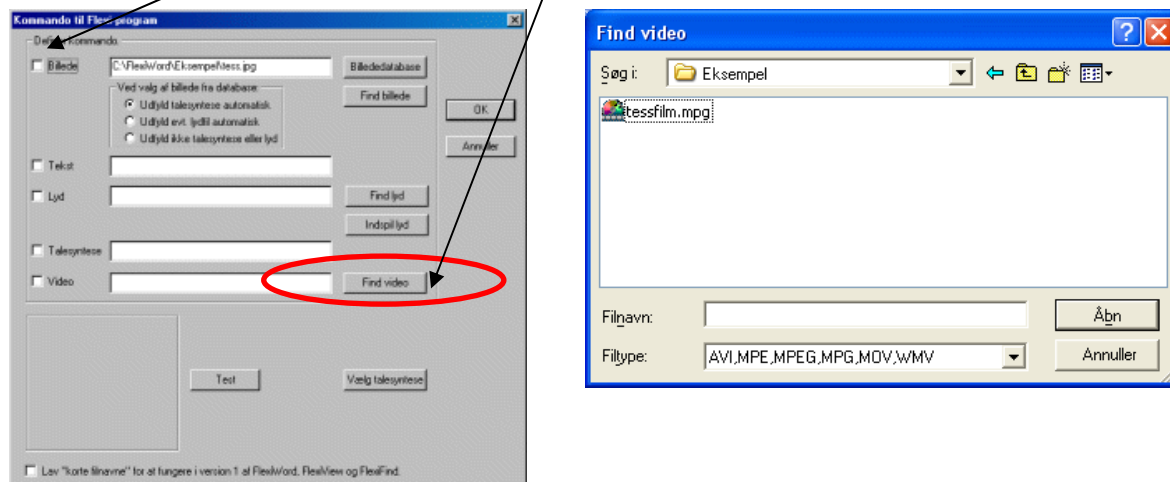
Klik på knappen "Kommando til Flexi-program" for at definere en kommando, der skal sendes til FlexiView, når man trykker på knappen på Flexiboard.

Følgende dialogboks åbnes:

Dialogboksen er allerede udfyldt med billedet *tess.jpg*. Dette billede skal dog ikke indgå i kommandoen og skal derfor slettes fra linien. I stedet skal videosekvensen *tessfilm.mpg* afspilles, når man trykker på knappen på Flexiboard.

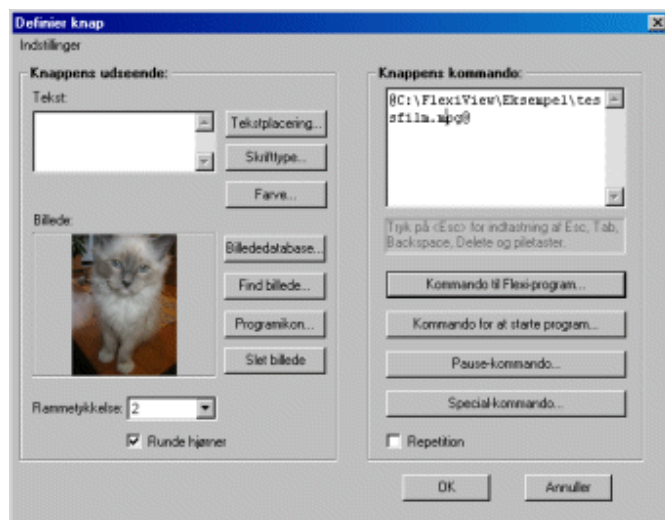
Fjern fluebenet ved **Billede**. Klik på knappen **Find video**. Dialogboksen til højre åbnes:

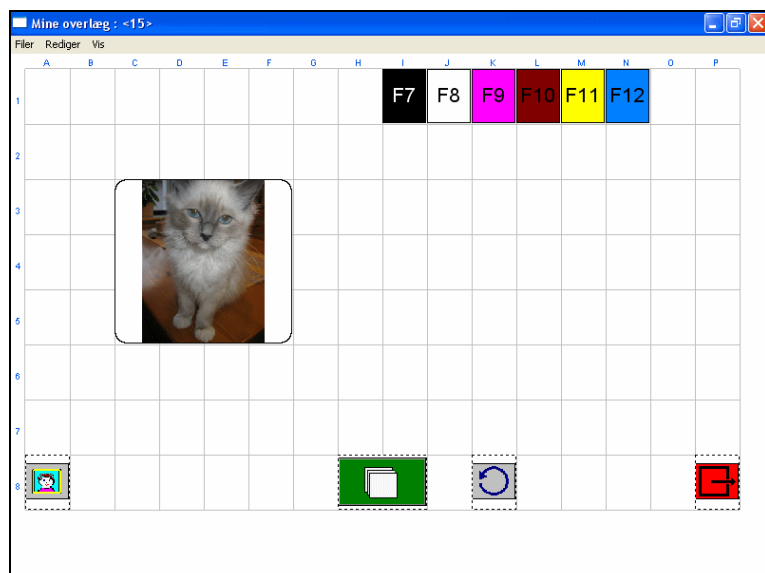
Find mappen **c:\FlexiView\Eksempel** (eller den mappe, hvor FlexiView er installeret). Vælg filmen **tessfilm.mpg**. Klik på **Åbn**.

Kommandoen er nu klar. Klik på knappen **Test** for at teste kommandoen. Videosekvensen afspilles i vinduet.

Klik på **OK**. Dialogboksen "Kommando til Flexi-program" lukkes, og kommandoen indskrives i tekstfeltet "Knappens kommando":

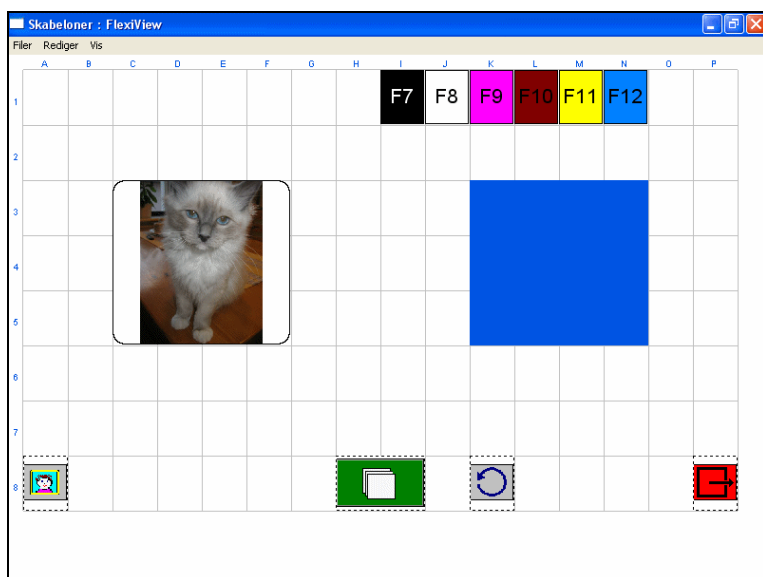

Nu er den første knap færdig. Klik på **OK**. Dialogboksen "Definér knap" lukkes, og knappen vises på overlægget:

7. Markér felt for knap nummer to

Klik på de felter, som den anden knap skal bestå af, se nedenfor. Disse bliver markeret.

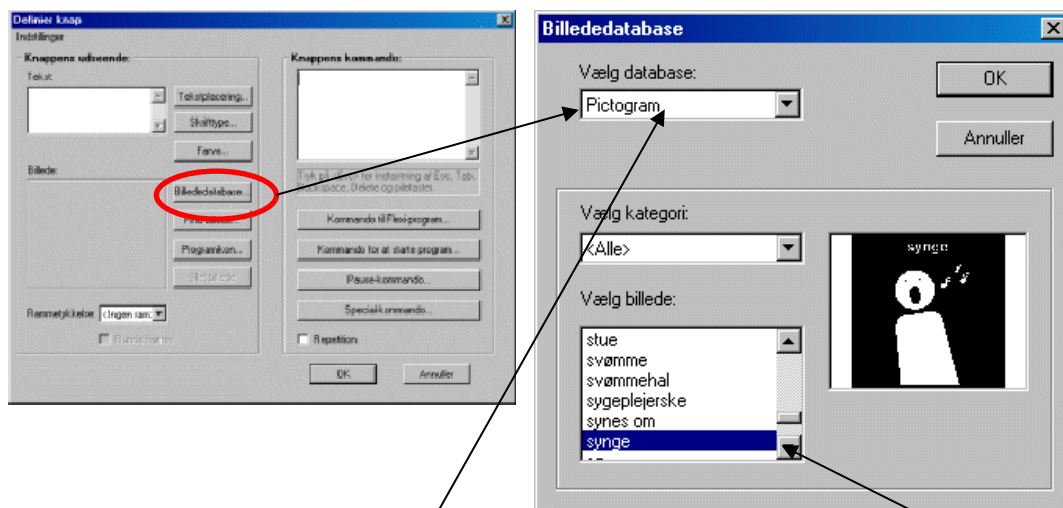

8. "Åbn" knap nummer to for definition

Placér musemarkøren på et af de markerede felter og klik med højre museknap. Vælg **Ny knap** i den menu, der kommer frem. Dialogboksen "Definér knap" åbnes.

9. Definér layout for knap nummer to

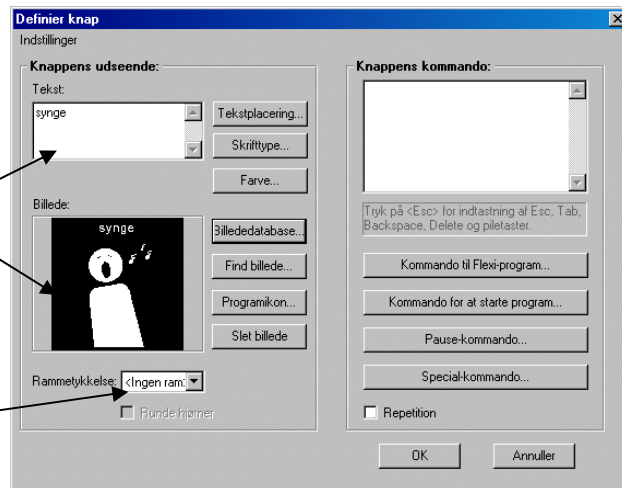
Layout'et for den anden knap skal bestå af Pictogramsymbolet *Synge*. Klik på knappen "Billededatabase". Følgende dialogboks åbnes:

Start med at vælge databasen **Pictogram** i den øverste liste. Søg i listen nedenfor, indtil du finder ordet **synge**. Du kan også skrive ordet direkte i listen. Klik på **OK**.

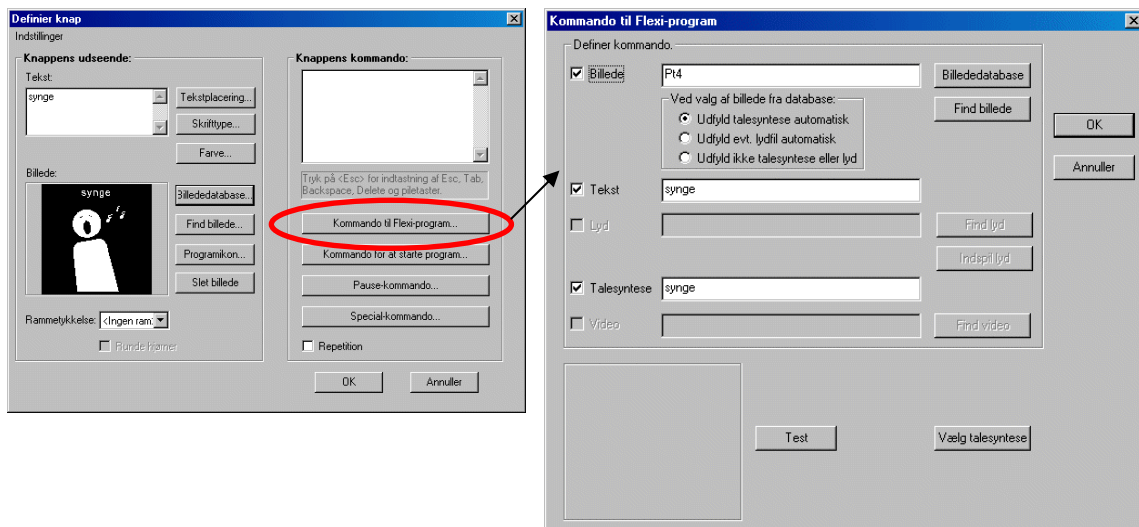
Billedet er nu blevet valgt som layout for knappen. **Billedteksten** bliver automatisk udfyldt i tekstfeltet.

Ramme er allerede valgt. Lad den være som den er.

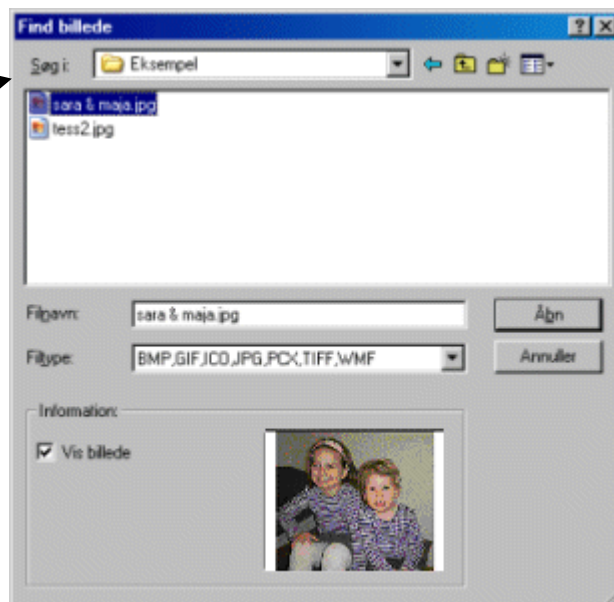
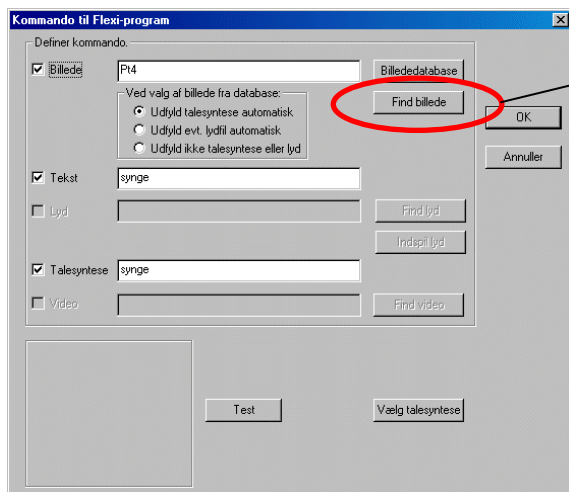
10. Definér kommando for knap nummer to

Klik på knappen "Kommando til Flexi-program...". Følgende dialogboks åbnes:

Pictogramsymbolet *syng* er udfyldt i dialogboksen. Desuden er tekst og evt. talesyntese udfyldt. Pictogramsymbolet skal dog ikke indgå i kommandoen og skal derfor slettes fra linien. I stedet skal billedet *sara & maja.jpg* vises, og lyden *Var bor du lilla råtta.mp3* afspilles, når man trykker på knappen på Flexiboard.

Klik på knappen **Find billede**. Dialogboksen til højre åbnes:

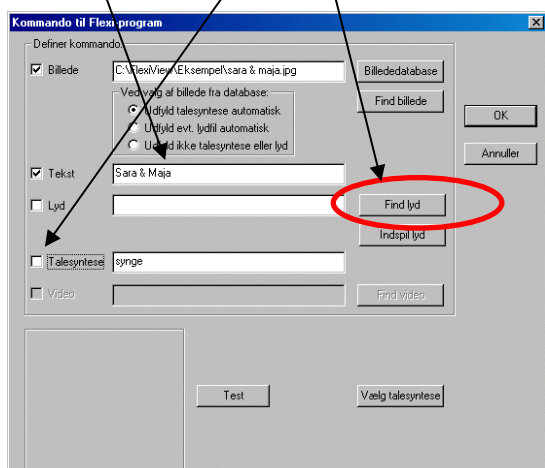

Find mappen **c:\FlexiView\Eksempel** (eller den mappe, hvor FlexiView er installeret). Vælg billedet **Sara & Maja.jpg**. Klik på **Åbn**.

Skriv **Sara & Maja** i tekstfeltet.

Fjern fluebenet ved **Talesyntese**, hvis den er markeret.

Klik på knappen **Find lyd**. Dialogboksen til højre åbnes:

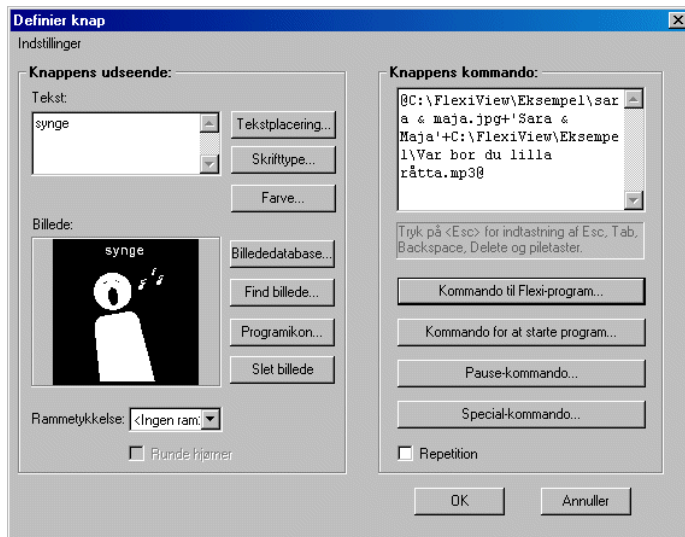

Find mappen **c:\FlexiView\Eksempel** (eller den mappe, hvor FlexiView er installeret). Vælg lyden **Var bor du lilla råtta.mp3**. Klik på **Åbn**.

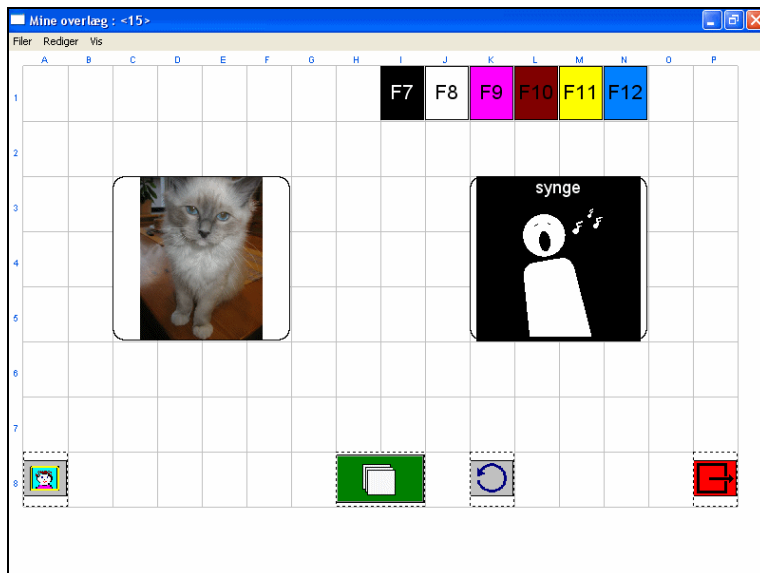
Billedet og lydfilet er nu valgt som kommando. Klik på knappen **Test** for at teste kommandoen. Billedet vises i vinduet, og lyden afspilles.

Denne dialogboks beskrives mere indgående i afsnittet *Dialogbokserne "Definér billede" og "Kommando til Flexiprogram"* på side 27. Der kan du læse om, hvordan man indspiller sine egne lyde m.m.

Klik på **OK**. Dialogboksen "Kommando til Flexi-program" lukkes, og kommandoen udfyldes i tekstfeltet "Knappens kommando".

Nu er den anden knap klar. Klik på OK. Dialogboksen "Definér knap" lukkes, og den anden knap vises på overlægget.

Nu er overlægget færdigt!

11 Gem overlægget

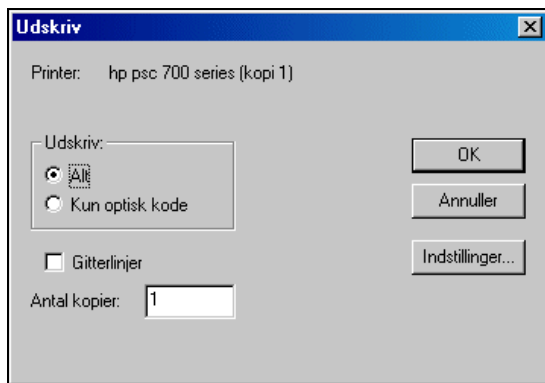
Gå til **Filer**-menuen og vælg **Gem**. Dialogboksen nedenfor åbnes.

Giv overlægget navnet *Kom i gang med FlexiView*. Klik på **OK**.

12. Udskriv overlægget

Gå til **Filer**-menuen og vælg **Udskrift**. Følgende dialogboks åbnes:

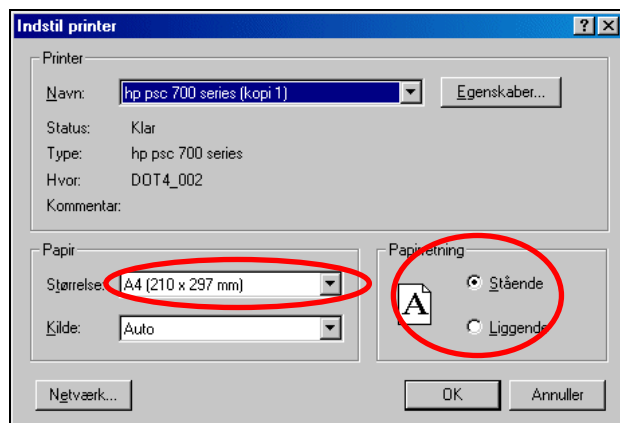

Vælg at **Alt** skal udskrives.

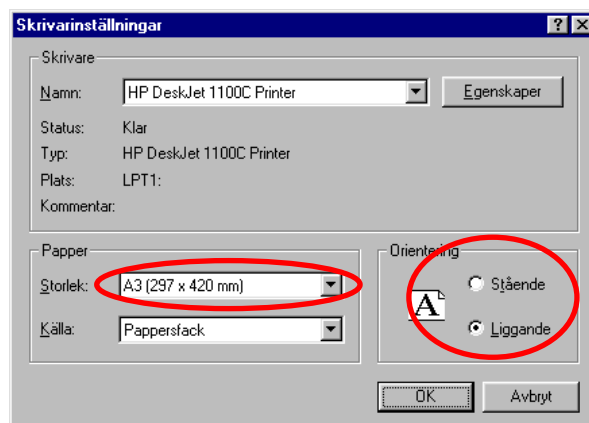
Klik på **Indstillinger**-knappen for at vælge printerens indstillinger. Følgende dialogboks vises (kan se lidt forskellig ud afhængigt, af hvilken printer, der er valgt):

Her skal man vælge *papirstørrelse* og *retning*. Retningen er afhængig af størrelsen, se nedenfor.

Størrelse: **A4**
Retning: **Stående**

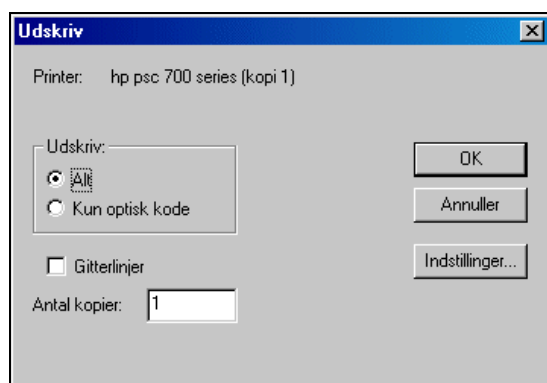

Størrelse: **A3**
Retning: **Liggende**

Hvis en A4-printer er valgt, printes overlægget ud på 2 ark. Disse skal tapes sammen kant mod kant med arket med den optiske kode til venstre.

Klik på OK for at lukke **Printerindstillinger**. Dialogboksen **Udskriv** vises igen:

Klik på OK, så printes overlægget ud.

13. Luk overlægget

Klik på krydset øverst til højre for at lukke overlægget. Det nye overlæg *Kom i gang med FlexiView* vises på plads nummer 15 i overlægslisten.

14. Overfør til Flexiboard

For at overlægget skal fungere, skal du nu overføre sættet til Flexiboard.

1. Sørg for at det sæt, der indeholder det nye overlæg, er markeret.
2. Gå til **Filer**-menuen og vælg **Overfør til Flexiboard**. En dialogboks vises med følgende spørgsmål:

Vil du overføre sættet "Mine overlæg" til Flexiboard?

3. Klik på OK.
4. Flexiloader kontrollerer nu, at Flexiboard er tilsluttet computeren. Hvis det ikke er det, vises en fejlmeddelelse. Ellers bliver overlæggene nu overført til Flexiboard. Hvis det er et Flexiboard PS/2, der er tilsluttet, vil overførslen tage lidt tid.
5. Når overførslen er klar, får du en meddelelse om det. Klik på OK.

Med Flexiboard USB behøver man kun at overføre til Flexiboard, når man vil **overføre et nyt sæt**. Ændringer i det overførte sæt, fx nye overlæg eller ændringer i eksisterende overlæg, aflæses automatisk af Flexiboard.

15. Afslut Flexiloader 4

Gå til **Filer**-menuen og vælg **Afslut** eller klik på krydset øverst i højre hjørne.

16. Start FlexiView og test!

Læg overlægget på Flexiboard.

Tryk på Pictogramsymbolet. Billedet af Sara & Maja vises, og en sang afspilles.

Tryk på billedet af katten Tess. En videosekvens afspilles.

Afslut FlexiView ved at trykke på den røde **Afslut-knap** på overlægget.

Diasshow i FlexiView

I dette afsnit beskrives to måder at lave diasshow på: **Indspille diasshow fra Flexiboard** og **Definere diasshow via hjælpertilstand**.

Uanset om man indspiller diasshow eller definerer diasshow via **hjælpertilstand**, kan man lave 12 diasshows pr. bruger (man kan dog oprette ubegrænset antal bruger.) Grunden til begrænsningen skyldes, at diasshowet startes ved at trykke på en af funktionstasterne (<F1> - <F12>).

Indspille diasshow fra Flexiboard

For at kunne indspille diasshow fra Flexiboard, skal de ønskede billeder, lyde og videosekvenser ligge på et overlæg. Man kan også bruge overlæg, der er lavet til FlexiWord. Hvis du har brug for at lave nye overlæg, se det foregående afsnit *Lav overlæg til FlexiView* på side 7.

Det er meget let at indspille på denne måde, men samtidigt giver det en begrænset funktionalitet, da de ønskede billeder/lyde/videosekvenser i forvejen skal være defineret på overlæg. Desuden kan det færdige diasshow ikke redigeres. Hvis man ønsker at ændre noget, er man nødt til at indspille det helt forfra.

For at starte en indspilning kan man klikke på *indspilningsknappen* nederst til venstre på skærmen (hvis denne mulighed er valgt i menuen *Indstillinger* og *Skærm billede*). Hvis man har et overlæg, der er lavet med en FlexiView-skabelon, kan man i stedet lægge det på Flexiboard og trykke på indspilningsknappen nederst til venstre på overlægget. (Kommandoen er <Alt+S>.)

Fremgangsmåden er følgende:

1. Find de overlæg frem, som du skal bruge til diasshowet.
2. Start indspilningen ved at trykke på indspilningsknappen på skærmen eller på Flexiboard. FlexiViews baggrundsfarve ændres, så du kan se, at programmet befinder sig i "indspilningstilstand".
3. Læg overlægget på Flexiboard og tryk på de ønskede billeder i den rækkefølge, som billederne skal vises i diasshowet. Hvis du fortryder en indtastning, så tryk på <Backspace> eller <Delete>, så slettes det sidste billede. Hvis du vil afbryde, tryk på <Esc>.
4. Når diasshowet er færdigt, så tryk på den funktionstast, som diasshowet skal kobles til fx <F7>. Hvis du har et overlæg, der er lavet med FlexiView-skabelon, kan du lægge det på Flexiboard og trykke på funktionstasten på overlægget i stedet. *På FlexiView-skabelonen findes kun funktionstasterne <F7>-<F12>, men du kan selv lave et overlæg med enten én eller alle funktionstasterne. Du kan også selv vælge, hvordan funktionstasten skal illustreres. Det behøver ikke nødvendigvis være med teksten F7, men kan lige så godt være et passende billede eller et symbol.* FlexiViews baggrundsfarve skifter tilbage til den oprindelige farve, så du kan se, at programmet ikke længere er i "indspilnings-tilstand".
5. For at starte diasshowet, så tryk på den valgte funktionstast på tastaturet eller på Flexiboard.

Definér diasshow via hjælpertilstand

For at definere diasshow på en mere fleksibel måde skal man bruge FlexiViews hjælpertilstand. Man skifter mellem **bruger-** og **hjælpertilstand** ved at trykke på **<Ctrl+Alt+H>** samtidigt (*begynd med Ctrl, tryk derefter på Alt og til sidst på H uden at give slip på nogen af tasterne, slip alle 3 taster samtidig.*). Man kan se, at programmet er indstillet til **hjælpertilstand**, fordi en ekstra menulinie kommer frem i vinduets øverste del.

Når man opretter/laver et diasshow via **hjælpertilstand**, behøver de ønskede billeder, lyde og videosekvenser ikke at findes i forvejen på et overlæg. Desuden kan man selv vælge et passende navn til diasshowet, og det er efterfølgende muligt at redigere det.

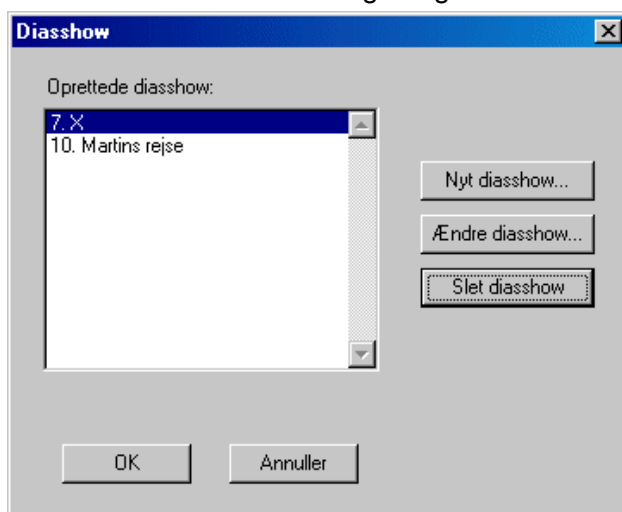
Diasshowet kan oprettes/laves på to måder:

- Vis alle billeder i en bestemt **mappe**. Billederne vises i alfabetisk rækkefølge, og hvis der findes en lydfil med samme navn som billedet, afspilles den samtidigt som billedet vises.
- Indsæt billeder/tekst/lyd/video **manuelt**. Billeder, tekst og lyd kan kombineres, som man selv ønsker.

Begge metoder beskrives nedenfor:

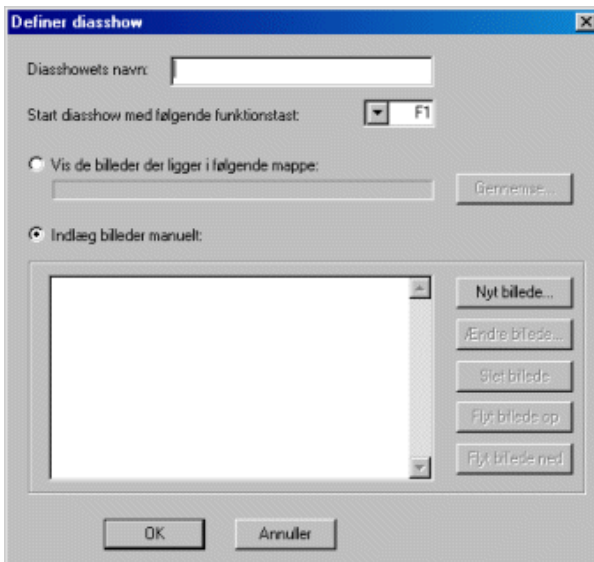
Vis billeder i en mappe

1. Gå til **Diasshow**-menuen og vælg **Definér diasshow**. Dialogboksen "Diasshow" åbnes:

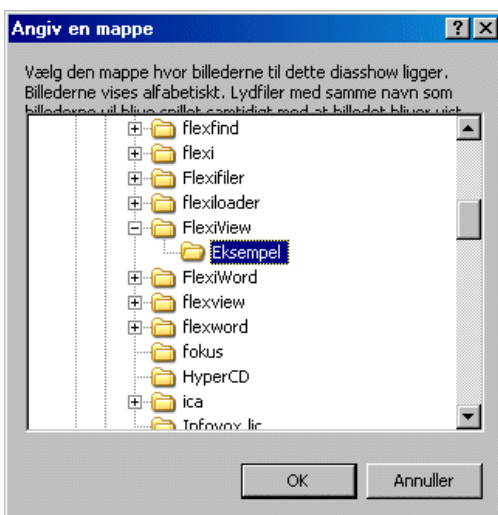

De diasshows, som allerede er defineret, vises i listen. For de diasshows, der har et navn, vises navnet, og for de shows, der er oprettet fra Flexiboard, vises et X.

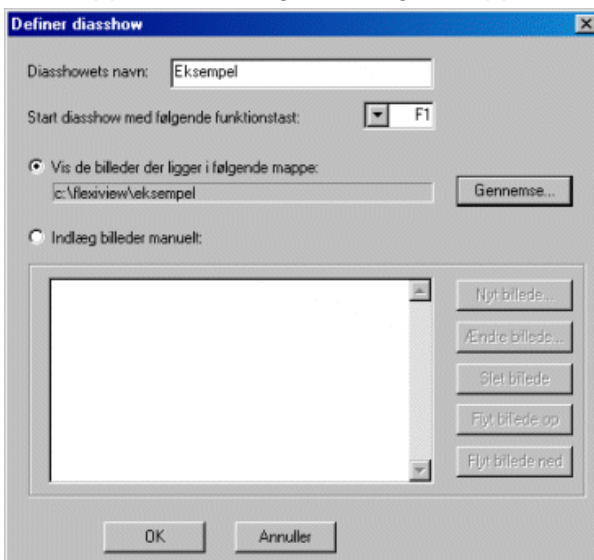
2. Klik på knappen **Nyt diasshow**. Følgende dialogboks åbnes:

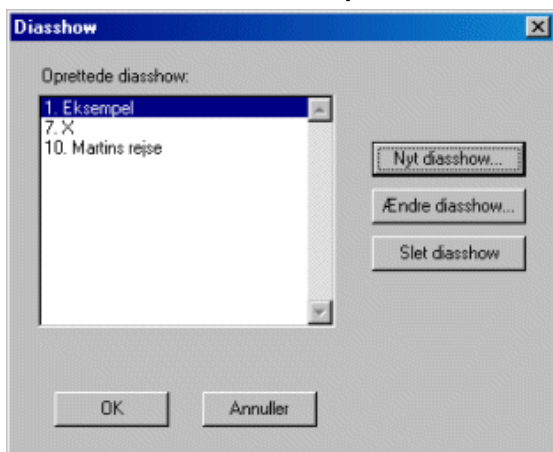
3. Skriv diasshowets navn, fx "Eksempel"
4. Vælg hvilken funktionstast diasshowet skal kobles til. Den første ledige tast er forvalgt
5. Klik på **Vis de billeder der ligger i følgende mappe** for at vælge dette alternativ
6. Find den mappe, hvor billederne ligger via **Gennemse**-knappen. Følgende dialogboks åbnes:

7. Find den ønskede mappe, fx *c:\FlexiView\Eksempel*. Klik på OK. Dialogboksen "Angiv en mappe" lukkes, og den valgte mappe vises i dialogboksen "Definér diasshow":

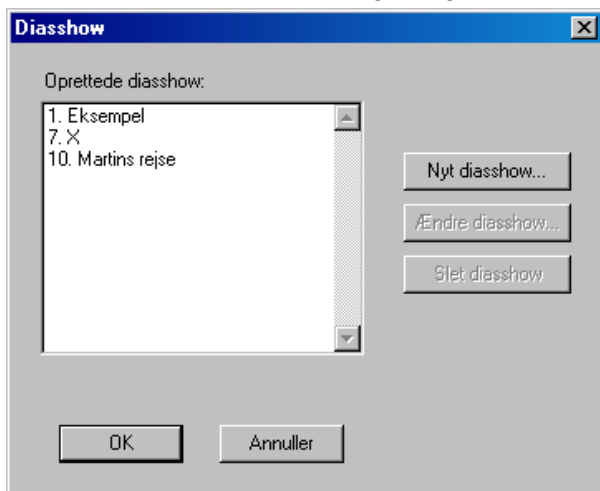
- Indstillingerne for diasshowet er nu færdige. Klik på OK for at lukke dialogboksen "Definér diasshow". Det nye diasshow "Eksempel" vises i dialogboksen "Diasshow":

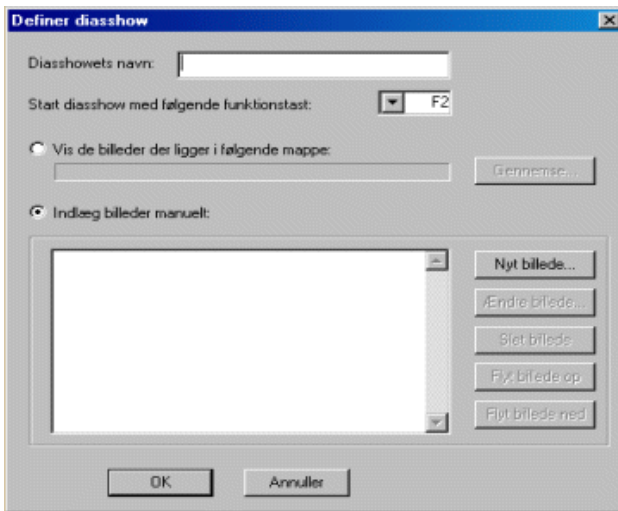
- Klik på OK for at gemme dit diasshow. Dialogboksen "Diasshow" lukkes.
- Test diasshowet ved at trykke på den valgte funktionstast (<F3>). Man kan også starte diasshowet via **Start diasshow** i **Diasshow**-menuen. De billeder/lyd/video, der ligger i mappen *c:\FlexiView\Eksempel* vises i FlexiView. Tryk på **Skift side**-knappen på overlæget eller på billedskærmen for at se næste billede.

Indsæt diasshow manuelt

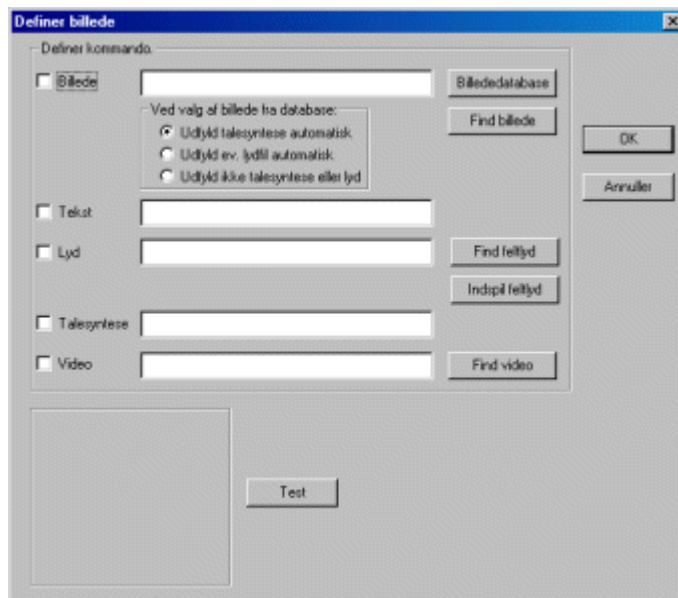
- Gå til **Diasshow**-menuen og vælg **Definér diasshow**. Dialogboks "Diasshow" åbnes:

- De diasshows, der allerede er defineret, vises i listen. For de diasshows, der har et navn, vises navnet, og for de diasshows, der er blevet oprettet ved at indspille fra Flexiboard, vises et X.
- Klik på knappen **Nyt diasshow**. Følgende dialogboks åbnes:

4. Udfyld diasshowets navn, fx "Tess"
5. Vælg hvilken funktionstast diasshowet skal kobles til. Den første ledige tast er forvalgt
6. Klik på knappen **Nyt billede** for at indsætte et billede i diasshowet. Dialogboksen "Definer billede" åbnes:

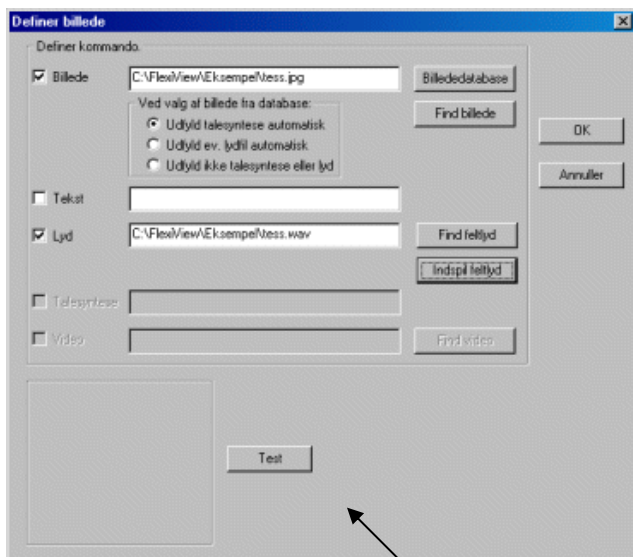

Denne dialogboks er den samme som "Kommando til Flexi-program" i Flexiloader 4. Her kan billede, tekst, lyd, talesyntese og video kombineres på mange forskellige måder.

I dette eksempel indsætter vi to billeder af katten Tess; indspiller vores egen lydfil, samt lægger en videosekvens ind.

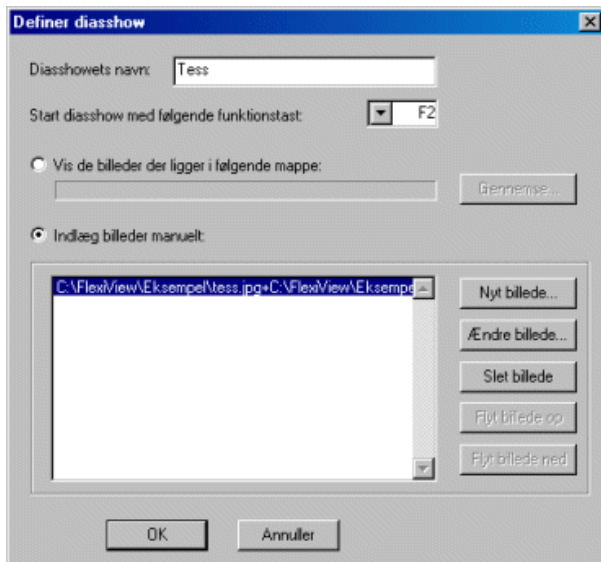
(Se afsnittet *Dialogbokserne "Definér billede" og "Kommando til Flexi-program"* på side 27.)

7. Klik på knappen **Find billede** og vælg billedet `c:\FlexiView\Eksempel\tess.jpg`. Billedet lægges ind i dialogboksen "Definér billede".
8. Klik på knappen **Indspil lyd**. Indspil "Det her er Tess". Klik på OK.
9. Dialogboksen "Gem lyd" åbnes. Find mappen `c:\FlexiView\Eksempel` og gem lyden med det navn, der bliver foreslået; `tess.wav`. Klik på **Gem**. Lyden lægges ind i dialogboksen "Definér billede". Nu er kommandoen færdig:

10. Test ved at klikke på knappen **Test**.

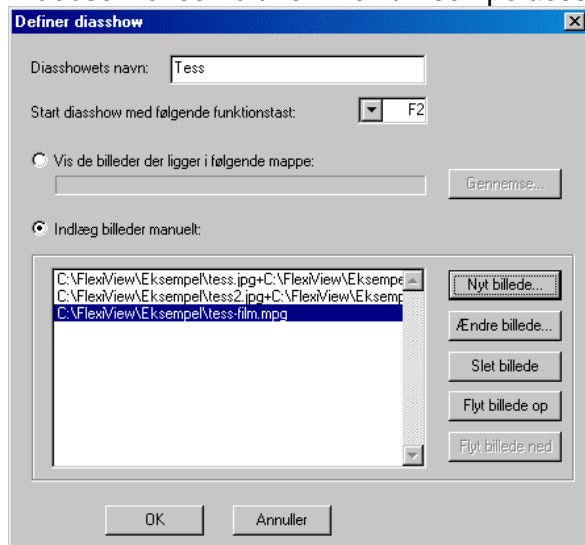
11. Klik på OK. Dialogboksen lukkes, og billedet lægges ind i listen:

12. Fortsæt med at indsætte billeder som i punkt 6-11. Indsæt fx følgende billeder:

Billedet c:\FlexiView\Eksempel\tess2.jpg og indspil lyden "Tess leger".

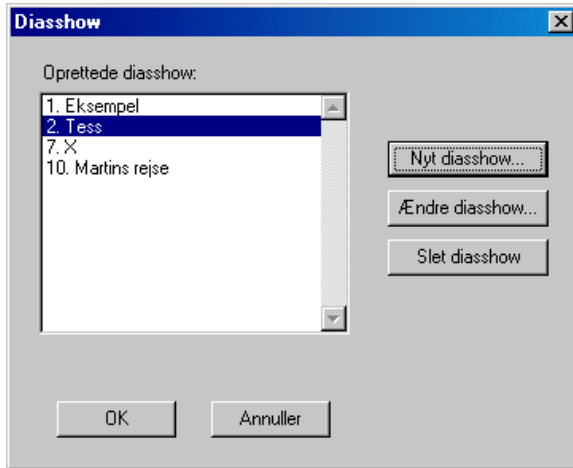
Vidosekvensen c:\FlexiView\Eksempel\tessfilm.mpg.

13. Det er muligt at ændre billederne efterfølgende:

- Flyt et billede ved at markere det og klikke på knapperne **Flyt billede op** eller **Flyt billede ned**.
- Et billede kan ændres ved at markere det og klikke på knappen **Ændre billede**. Dialogboksen "Definér billede" åbnes, og billedet kan ændres.
- Slet et billede fra listen ved at markere det og klikke på knappen **Slet**.

14. Klik på **OK**, når diasshowet er klart. Dialogboksen lukkes. Det nye diasshow "Tess" vises i dialogboksen "Diasshow":

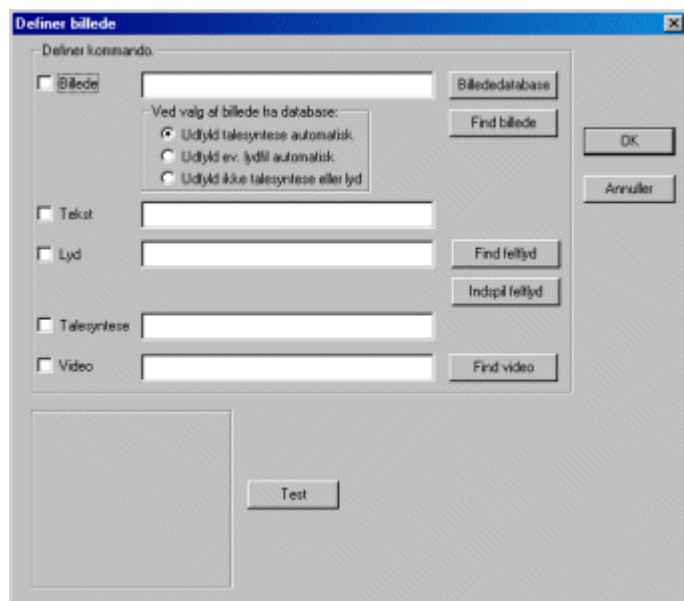

17. Klik på OK for at gemme. Dialogboksen "Diasshow" lukkes.

18. Test diasshowet ved at trykke på den valgte funktionstast (<F4>). Det kan også startes via **Start diasshow** i **Diasshow**-menuen. Tryk på **Skift Side**-knappen på overlægget eller på billedskærmen for at se næste billede.

Dialogbokserne "Definér billede" og "Kommando til Flexi-program"

I dette afsnit beskrives dialogboksen "Definér billede". Den svarer til dialogboksen "Kommando til Flexi-program" i Flexiloader 4.

I Flexiloader 4 kan man kombinere billede, tekst, lyd, talesyntese og video på følgende måder:

- Billede (+ tekst)
- Billede (+ tekst) + lydfil
- Billede (+ tekst) + talesyntese
- Tekst
- Tekst + lydfil
- Tekst + talesyntese
- Lydfil
- Talesyntese
- Video

Det betyder, at når billede, tekst, lydfil eller tale er valgt, er det ikke muligt at vælge video. Det er heller ikke muligt at vælge tale, når lydfil er valgt eller omvendt.

Alternativer vælges eller fravælges ved at klikke i krydsboksen til venstre for hvert alternativ.

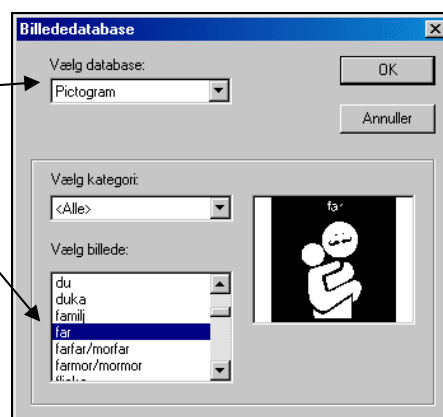
Billede For at vælge et billede, der skal indgå i kommandoen, skal man klikke på knapperne **Billededatabase** eller **Find billede**.

Billededatabase

Først vælges den ønskede **billededatabase** i den øverste liste.

Derefter findes det ønskede **billede** i den nederste liste ved at bruge pil-ned tasten eller ved at skrive ordet direkte ind i listen.

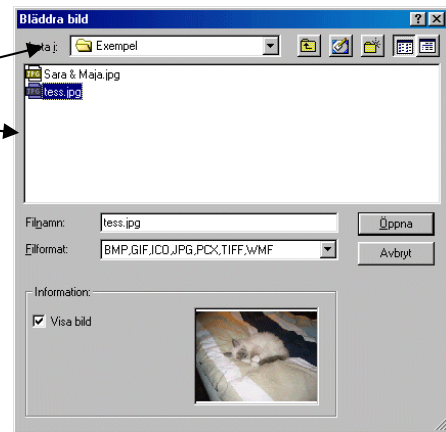
Hvis man ofte vælger billeder fra en specifik billededatabase, kan man indstille denne til at være "foretrukket". Det betyder, at den automatisk bliver valgt, og at man derved slipper for at vælge database hver gang. Se *Den foretrukne billedbase* på side 36.

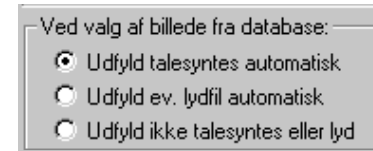
Find billede

Først skal man vælge den rigtige **mappe**.

Derefter vælges det ønskede **billede**.

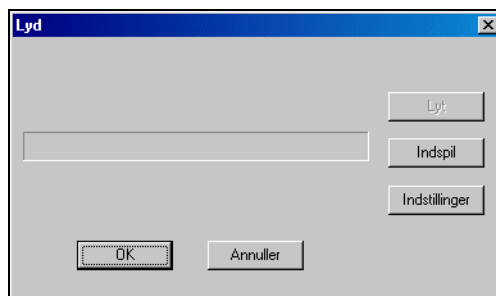
Ved valg af billede fra database kan den talesyntese-tekst eller lydfil, som er koblet til billedet, automatisk udfyldes. Hvis man ønsker dette, vælges én af følgende muligheder:

Tekst Den ønskede tekst indskrives i tekstfeltet

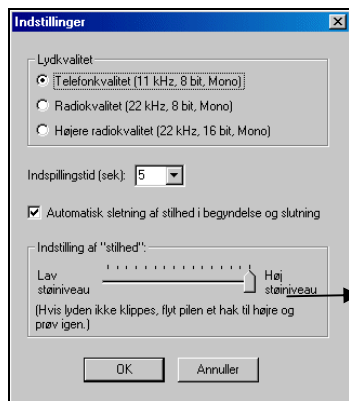
Lydfil For at vælge en eksisterende lydfil skal man klikke på knappen **Find lyde**. En dialogboks åbnes, hvor man kan vælge en lydfil fra computeren.

Indspil feltlyd Man kan nemt indspille lyde via knappen "Indspil feltlyd". *OBS! Før man indspiller lyd, bør man skaffe en mikrofon af god kvalitet. De indbyggede mikrofoner, der fx findes i bærbare computere, er sjældent gode nok.* Følgende dialogboks åbnes:

Lyd indspilles på flg. måde:

1. Hold mikrofonen op foran munden.
2. Start indstillingen ved at klikke på knappen **Indspil** og begynd at tale direkte ind i mikrofonen. En vandret kolonne indikerer, hvor lang tid af den totale indspilningstid, der er gået. Når du har talt færdigt, så vent til kolonnen stopper.
3. Klik på knappen **Lyt**, og hør din indspilning.
4. Hvis du ikke er tilfreds med resultatet, så indspil på ny. Hvis indspilningstiden er for *kort* eller for *lang*, eller hvis *lyden ikke klippes* automatisk i begyndelsen og/eller slutningen, må du ændre **Indstillingerne**, se nedenfor.
5. Klik på OK når du er tilfreds.
6. Dialogboksen "Gem lyd" åbnes. Programmet foreslår i hvilken mappe og med hvilket navn, lyden skal gemmes. Klik på **Gem** for at acceptere disse forslag (hvis du ønsker det, kan du vælge et andet navn og en anden mappe).

Indstillinger

Man kan indstille **lydkvaliteten** til:

- Telefonkvalitet (1 kHz, 8 bit, mono)
- Radiokvalitet (22 kHz, 8 bit, mono)
- Højere radiokvalitet (22 kHz, 16 bit, mono)

Man kan indstille **indspilningstiden**: 2, 5, 10, 15, 20 sek.

Man kan indstille **automatisk sletning af stilhed i begyndelse og slutning**, hvis man ønsker, at programmet automatisk sletter stilhed i begyndelsen og slutningen af en indspilning. Hvis denne mulighed er valgt, kan det være nødvendigt, at definere "stilhed"

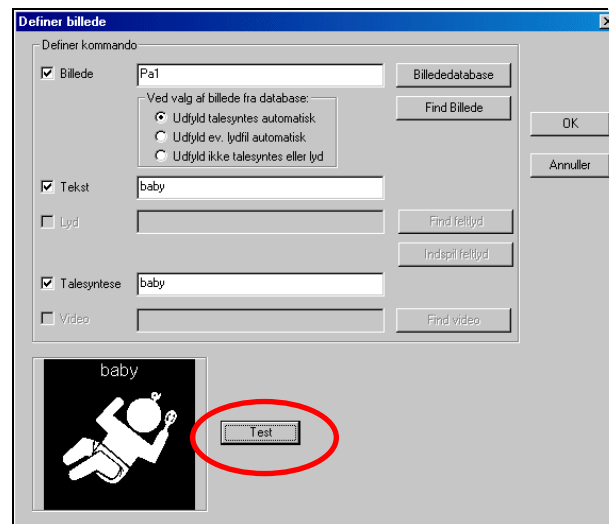
Indstilling af **stilhed** er nødvendig, hvis programmet klipper for lidt eller for meget af lyden. Det opdager man dog først, når man indspiller for første gang. Hvis lyden klippes for meget kan man flytte pilen til venstre, hvis lyden klippes for lidt, flytter man pilen til højre.

Talesyntese Tekst, der skal oplæses af en talesyntese, skrives på talesyntese-linien.

Video For at vælge videosekvens skal man klikke på knappen **Find video**. En dialogboks åbnes, hvor man kan vælge en videosekvens, der ligger på computeren.

Test Når kommandoen er færdig, kan man teste den ved at klikke på "Test".

Hér vises evt. billede/ tekst/video i vinduet nederst, og lydfil/talesyntese afspilles.

Afspille diasshow

For at afspille et diasshow skal man trykke på den funktionstast (<F1>-<F12>), som diasshowet er blevet koblet til. Man kan også lave en knap på et overlæg til Flexiboard.

For at bladre til næste billede skal man trykke på <Enter> eller **Skift side**-knappen.

For at vise billedet og afspille evt. lyd *en gang til* skal man trykke på <Venstrepil> eller **Gentage**-knappen.

Når diasshowet er færdigt, vises et stopbillede:

Hvis man vil afbryde afspilningen, skal man trykke på <Backspace> eller <Delete>, så "rens" skærmen. Man kan også vælge et andet diasshow eller trykke på et billede på Flexiboard.

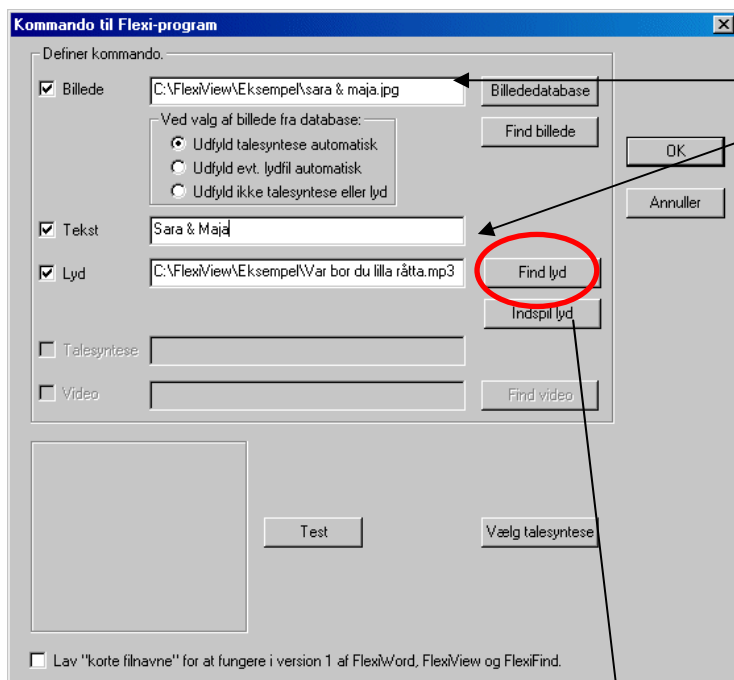
Brug FlexiView som musikafspiller

FlexiView kan bruges som musikafspiller på to måder. Den mest konkrete måde er "direkte afspilning", dvs. at man har et overlæg på Flexiboard med billeder/tekst, som symboliserer den ønskede musik. Når man trykker på billedet/teksten, afspilles musikken, og et billede/en tekst vises på skærmen.

En anden måde at afspille musik i FlexiView er at lave et diasshow med den ønskede musik, dvs. en slags afspilningsliste. Afspilningslisten kan laves enten ved at trykke på knapperne for den ønskede musik på Flexiboard, eller ved at personale/pårørende laver et diasshow via **hjælpertilstand**.

Almindeligt musikformat er cd-spor (CDA), MP3 og WMA. De bruges på samme måde som andre lyde i FlexiView.

For **direkte afspilning** skal man lave knapper med såkaldte "Flexi-kommandoer" på et overlæg. Det gøres via dialogboksen "Kommando til Flexi-program" i dialogboksen "Definér knap" i Flexiloader. Se eksemplet nedenfor:

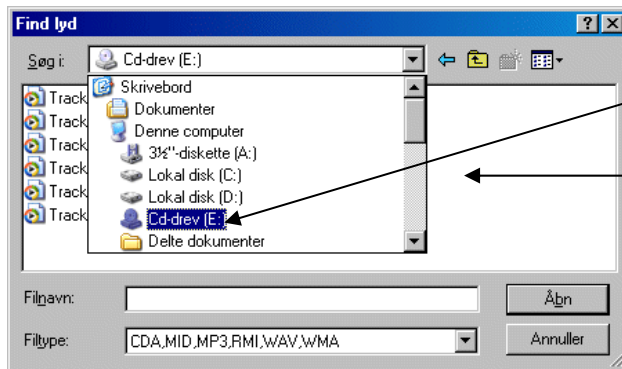
Billede og tekst er valgt og bliver vist i FlexiView; når man trykker på knappen.

Musik med formatet MP3 er valgt ved at trykke på knappen **Find lyd**. Følgende dialogboks åbnes:

Find den mappe, hvor musikfilerne ligger. Vælg den sang, du ønsker og klik på Åbn.

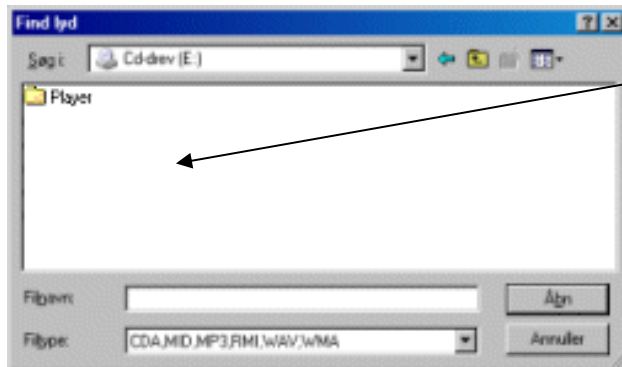
Hvis man vil spille musik fra en **musik-cd**, skal cd'en ligge i drevet. Vælg cd-drevet, se næste side.

Vælg først cd-drevet her.

Hvis det er en "almindelig" musik-cd, bliver cd-sporet vist med navn som *Track01.cda* osv.

Vælg ønsket spor og klik på Åbn.

Hvis cd'en er **copy controlled**, kan man ikke se cd'ens spor i vinduet. Hér er man nødt til at først kopiere cd'en til formatet WMA via **Windows Mediaspiller**. Se brugervejledningen til Mediaspilleren.

Afspilning via afspilningsliste laves på samme måde som vist ovenfor, men musikken lægges ind i diasshowet i stedet, se *Definér diasshow via hjælpertilstand* på side 21.

At bruge brugerfiler

FlexiView kan indstilles individuelt til flere forskellige brugere. Brugerens indstillinger gemmes i en tekstfil - "brugerfil". FlexiView kan startes med en brugerfil, hvilket betyder, at programmet starter med indstillingerne for den pågældende bruger. Man kan oprette en knap på Flexiboard der starter brugerens version af FlexiView. Man kan også lægge et FlexiView-bruger ikon som en genvej på Windows skrivebord (se *Gem som genvej på Windows skrivebord* fornedet) eller som en ikon i menuprogrammet *Starta*.

FlexiView kan individuelt tilpasses til mange forskellige brugere, som kan starte "sine egne " versioner av FlexiView.

Start med at oprette brugerfilen. Lav så alle ønskede indstillinger i FlexiView, se *Indstillinger* på side 35. Indstillingerne gemmes automatisk i den aktuelle brugerfil.

Ny brugerfil

Ny brugerfil oprettes på flg. måde:

1. Sørg for at FlexiView er i **hjælpertilstand** (tryk <Ctrl+Alt+H>)
2. Gå til **Filer**-menuen og vælg **Ny brugerfil**. Udfyld navnet på en ny brugerfil, fx *Lars*
3. Klik på *Gem*
4. En meddelelsesboks med flg. spørgsmål vises: Ønsker du at kopiere de nuværende indstillinger til den nye brugerfil ? Klik Ja, hvis du ønsker det. Hvis du svarer Nej, får brugerfilen standardindstillinger.
5. Der vises yderligere en meddelelsesboks med spørgsmålet: Ønsker du at oprette en mappe, hvor dokument og lydfiler, der hører til den nye brugerfil, skal gemmes? Klik på Ja, hvis du ønsker det (anbefales)
6. Den nye brugerfil oprettes, og FlexiView får disse indstillinger. Øverst i den blå programlinie står nu navnet på brugerfilen (dette vises dog kun i **hjælpertilstand**)

Alle fremtidige indstillinger gemmes i den nye brugerfil *Lars*.

Åbn brugerfil

En eksisterende brugerfil åbnes på flg. måde:

1. Sørg for at FlexiView er i **hjælpertilstand** (tryk <Ctrl+Alt+H>)
2. Gå til **Filer**-menuen og vælg **Åbn brugerfil**. Vælg en eksisterende brugerfil
3. Klik på OK. Dialogboksen lukkes, og brugeren er valgt

FlexiView indstilles efter den åbnede brugerfil's indstillinger.

Luk brugerfil

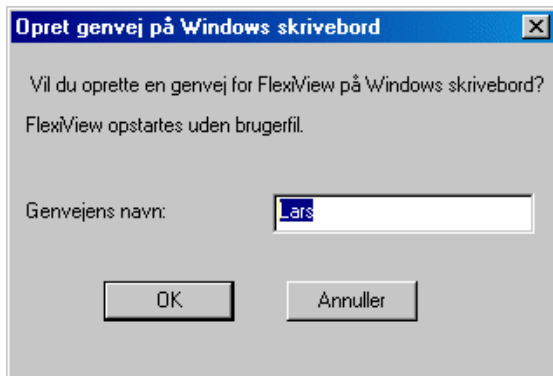
Når man lukker en brugerfil, genetablerer FlexiView de indstillinger, der findes i initieringsfilen; *FlexiView.ini*, som ligger i Windows-mappen.

1. Sørg for at FlexiWord er i **hjælpertilstand** (tryk <Ctrl+Alt+H>)
2. Gå til **Filer**-menuen og vælg **Luk brugerfil**
3. FlexiView indstilles i overensstemmelse med indstillingerne i *FlexiView.ini*. I den blå programlinie, øverst i vinduet, står der nu <Ingen brugerfil>

Gem som genvej på Windows skrivebord

For let at kunne åbne FlexiView med en bestemt brugerfil, kan man gemme en genvej til FlexiView på Windows skrivebord.

1. Sørg før at FlexiView er i **hjælpertilstand** (tryk <Ctrl+Alt+H>).
2. Gå til **Filer**-menuen og vælg **Åbn brugerfil**. Vælg den brugerfil, som FlexiView skal starte med, fx "lars.ini".
3. Gå til **Filer**-menuen og vælg **Gem som genvej på Windows skrivebord**. Følgende dialogboks åbnes:

Programmet foreslår automatisk et navn til genvejen. Dette kan ændres, hvis du ønsker et andet navn.

4. Klik på OK for at gemme. Genvejen gemmes, og dialogboksen "Genvejen er klar" vises.
5. Klik på OK. Genvejen ligger nu på skrivebordet.

Indstillinger

For at kunne tilpasse FlexiView, skal programmet være i **hjælpertilstand**. Man skifter mellem **bruger-** og **hjælpertilstand** ved at trykke på tasterne **<Ctrl+Alt+H>** (*Begynd med Ctrl, tryk derefter på Alt og til sidst på H uden at give slip på nogen af tasterne. Slip alle 3 taster samtidigt*).

At programmet befinder sig i **hjælpertilstand** kan ses ved at en ekstra menulinie kommer frem øverst i vinduet. Desuden vises aktuel **brugerfil** (se kapitlet *At bruge brugerfiler*). FlexiView kan indstilles individuelt til flere forskellige brugere. Brugerens indstillinger gemmes i en tekstfil - "brugerfil". FlexiView kan startes med en brugerfil, hvilket betyder, at programmet starter med indstillingerne for den pågældende bruger. Man kan oprette en knap på Flexiboard der starter brugerens version af FlexiView. Man kan også lægge et FlexiView-bruger ikon som en genvej på Windows skrivebord (se *Gem som genvej på Windows skrivebord* forinden) eller som en ikon i menuprogrammet *Starta*.

FlexiView kan individuelt tilpasses til mange forskellige brugere, som kan starte "sine egne " versioner av FlexiView.

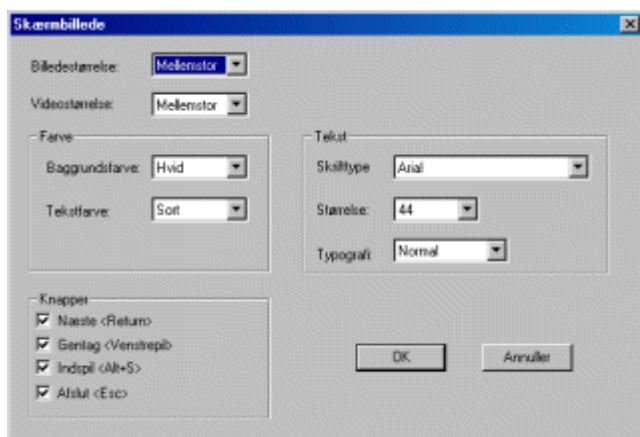

FlexiView kan individuelt tilpasses til mange forskellige brugere, som kan starte "sine egne " versioner av FlexiView.

Følgende indstillinger kan laves i FlexiView for at passe til brugerens behov.

Skærbillede

Via **Skærbillede** i **Indstillinger**-menuen definerer man, hvordan skærbilledet skal se ud. Følgende dialogboks åbnes:

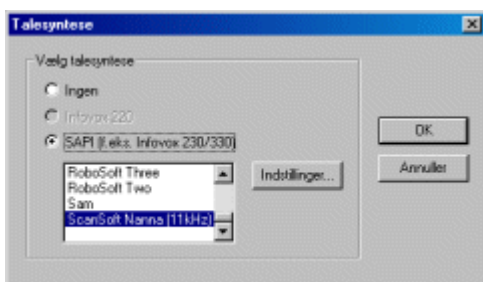
Her kan man lave følgende indstillinger:

- **Billedstørrelse** (fuldskærm, mellemstor og normal). Når "fuldskærm" er valgt, vises alle billeder, så de dækker hele skærmen. Når "mellemstor" er valgt, fylder billederne ca. halvdelen af skærmen. Hvis "normal" er valgt, vises billederne i deres originalstørrelse, og hvis dét billede er større end billedskærmen, formindskes det til fuldskærmstørrelse. Hvis man skal vise billederne med tekst på, er det bedst at vælge normal, da fotograferet tekst tit bliver grim når den bliver forstørret eller formindsket.

- **Videostørrelse** Se **Billedstørrelse** ovenfor. Videosekvenser har ofte et ganske lille format for at minimere filstørrelsen. Som regel er det er dog muligt at forstørre billedet i en god kvalitet.
- **Baggrundsfarve**(grøn, blå, hvid, brun, gul, lyserød, rød, sort, lyseblå, lysegrå, grå)
- **Tekstfarve** (grøn, blå, hvid, brun, gul, lyserød, rød, sort, lyseblå, lysegrå, grå)
- **Skrifttype, skriftstørrelse, typografi**
- **Knapper: Skift side, Repetere, Afspille, Afslut.** De ønskede knapper afkrydses, og vises derefter på skærmen. **Skift side** vises kun, hvis et diasshow med flere end ét billede er valgt.

Talesyntese

Talesyntese vælges via **Talesyntese** i **Indstillinger**- menuen. Følgende dialogboks åbnes:

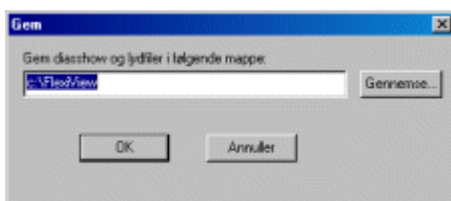

Man kan vælge mellem "Ingen", "Infovox 220", eller "SAPI" (for at kunne vælge talesyntese, er denne selvfølgelig nødt til at være installeret på computeren).

For SAPI-talesynteser kan man desuden vælge stemme og via knappen "**Indstillinger**" lave forskellige indstillinger.

Gem

Via **Gem** i **Indstillinger**- menuen vælger man, i hvilken mappe diasshows og lydfile skal gemmes. Følgende dialogboks åbnes:

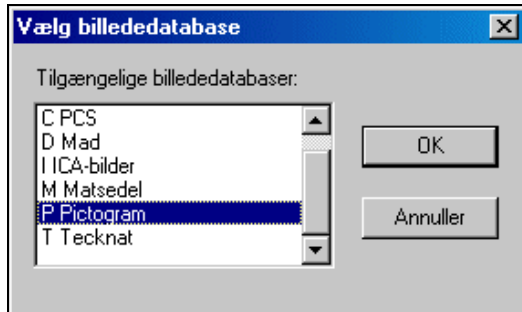
Man kan enten skrive mappens navn direkte i tekstfeltet eller vælge mappe via knappen **Gennemse**. Hvis mappen ikke findes, vil den blive oprettet, når man klikker på OK. Hvis man ikke vælger en mappe, vil diasshows og lydfile automatisk blive gemt i FlexiView-mappen.

Standardindstilling

Standardindstilling er de indstillinger, FlexiView oprindeligt har direkte efter installation. Via **Standardindstilling** i **Indstillinger**- menuen kan man genetablere disse indstillinger.

Den foretrukne billedbase

Via **Billededatabase** i **Indstillinger**-menuen kan man vælge hvilken billedbase, der skal være automatisk valgt, når man skal vælge billeder fra billedbasen. Hvis man oftest vælger billeder fra den samme billedbase, fx PSC, er det lettest, hvis PCSbasen er fast valgt. Følgende dialogboks vises:

Markér den ønskede billedbase og klik på OK. Næste gang dialogboksen "*Billede fra billededatabase*" åbnes, er den valgte billedbase blevet valgt automatisk.

Om billedbaser

Hvad er en billedbase?

En billedbase er en gruppe "løse" billeder i samme format, der gemmes i et katalog/en mappe sammen med en fortegnelses-fil over de indgåede billeder. I fortegnelsen indgår dels billedets filnavn, dels en forklaring/ billedtekst. Fortegnelsen kaldes initieringsfil eller konfigurationsfil og er altid gemt i Windows-kataloget med filformatet *ini*.

Fx:

Pictogramdatabase:	picwmf.ini
Blissdatabase:	blissbas.ini
Danske PCS-billeder:	pcsgif.ini
ICA-base:	ica.ini
Tegnede billeder:	tecknad.ini
Madbilleder:	food.ini

Hvorfor er det en god idé at bruge billedbaser?

- Billeder kan få enkle koder i stedet for komplicerede søgeveje
- Man kan søge på billedtekst i stedet for på filnavnet, hvilket også gør billederne lettere at finde. Når man fx vil hente pictogrambilledet "Baby", søger man på "Baby" og ikke på "a1.wmf". Billederne kan også inddeles i kategorier, hvilket gør søgningen lettere i store billedbaser
- Billedteksten kan automatisk skrives ind i billedet
- Hvis talesyntese bruges, kan billedteksten automatisk læses op, når billedet vises

Hvordan laver man sine egne billed databaser?

Ved hjælp af det svenske program Bildbaskontoret kan man lave sine egne billed databaser. Se separat brugervejledning.

Problem

Hvorfor kommer der nogen gange bogstaver, når man skal skrive med billeder?

Når man skriver med billeder i FlexiView, starter og slutter kommandoen fra Flexiboard altid med @. Nogle gange kan computeren 'misse' et @, hvilket betyder, at FlexiView kommer i utakt. *For at FlexiView skal komme i takt igen, tryk på tasterne <Alt+R>.*

Hvis man har en Flexiboard PS/2, dvs. den ældre model, som kobles på computerens tastaturport (og serielport), kan problemet ofte opstå. Årsagen er, at computeren ikke når at følge med i samme hastighed, som Flexiboards signalerer til computeren. Man bliver derfor nødt til at øge den såkaldte Character Delay (tegnforsinkelse) i Flexiboard, således at Flexiboard sender kommandoerne i en lavere hastighed til computeren. Dette kan gøres via programmet **Flexi-Service**. Se Flexi-Service's brugervejledning eller www.handitek.se/flexi/tekst/fscd.htm.

FlexiView

Specialpædagogisk Aftale

mikrov.dk